

Trenčiansky samosprávny kraj
Tlačová správa

Trenčín, 12. február 2018

Vstúpili sme do Európskeho roku kultúrneho dedičstva

K bohatému kultúrnemu dedičstvu Trenčianskeho samosprávneho kraja sa neradia len hrady a zámky. Zvýšiť kultúrne povedomie obyvateľov kraja môžu v rámci Európskeho roku kultúrneho dedičstva aj folklórne tradície či ľudové remeslá.

Rok 2018 sa na základe návrhu Európskej komisie stal Európskym rokom kultúrneho dedičstva. Jeho účelom je zvýšiť povedomie o sociálnom a hospodárskom význame európskej kultúry. Keďže aj Trenčiansky kraj je regiónom bohatým na tradičné výrobky, ľudové remeslá a folklór, rok 2018 odštartovali vydaním tematického kalendára, ktorý na svojich fotografiách zachytáva hmotné kultúrne črty, na ktoré môže byť obyvateľ Trenčianskeho kraja právom pyšný. V nasledujúcich týždňoch župa predstaví **kultúrne bohatstvá** každého okresu Trenčianskeho regiónu.

Myjavský región reprezentuje Paličkovaná tylová čipka či folklórny festival s medzinárodnou účasťou

Každá oblasť v rámci Trenčianskeho kraja je bohato obdarená nositeľmi kultúrneho dedičstva. Inak tomu nie je ani v okrese Myjava. Svoju úlohu v uchovávaní a prezentovaní tradičnej kultúry a kultúrneho dedičstva zohráva Centrum tradičnej kultúry Myjava v zriaďovateľskej pôsobnosti TSK, ktoré je jediným zariadením na území Trenčianskeho kraja so špecializáciou na tradičnú kultúru.

K najzácnejším kultúrnym pokladom myjavských kopaníc sa nepochybne radí **paličkovaná tylová čipka** Myjavskej pahorkatiny. Spomedzi množstva druhov paličkovanej čipky, ktoré sa na Slovensku rozvinuli, patrí práve tá myjavská k unikátom. Pochádza z Belgicka a do obce Krajné, ktorá sa v 80. rokoch 19. storočia stala centrom tvorby tejto čipky, pricestovala spolu s čipkárkami z českého Vamberka. Vďaka ich šikovným rukám sa tylová paličkovaná čipka Myjavskej pahorkatiny stala významnou súčasťou odevnej i výtvarnej kultúry myjavského regiónu. *„Je považovaná za jednu z najzložitejších a najhodnotnejších čipiek. Jej špecifikom je, že sa nikdy nepaličkuje na predlohe. Zručné čipkárky vytvoria centimeter čipky za hodinu. Jej*

cena je teda nesmierna,“ povedala Viera Feriancová, riaditeľka Centra tradičnej kultúry v Myjave. V uplynulom roku bola čipka oficiálne zapísaná aj do **Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska**. Unikátna čipka je zároveň aj súčasťou tradičného myjavského kroja, ktorý v obciach na kopaniciach nosia dodnes. Jeho nositeľkami sú najmä ženy narodené v rozmedzí rokov 1925 – 1945. Základným znakom myjavského kroja je jednoduchosť používaných materiálov a elegancia.

Hudobný folklór na myjavských kopaniciach zasa reprezentuje **Medzinárodný folklórny festival Myjava**, ktorý má za sebou už 58. ročník. Jeho história siaha do roku 1976, kedy sa v amfiteátri Trnovce na Myjave uskutočnili prvé Záposlovenské folklórne slávnosti. Svoj špecifický priestor má medzi množstvom slovenských folklórnych piesní aj tá myjavská. Z hudobných nástrojov, ktoré sprevádzajú myjavskú folklórnu muziku, najvýraznejšie zasiahli do kultúry sólové nástroje ako gajdy a heligónka. Gajdy dominovali pri hre do tanca pred nástupom sláčikovej muziky. Heligónka sa dostala k slovu v období po prvej svetovej vojne. Uplatnila sa najmä na malých spevných a tanečných príležitostiach akými boli varenia lekváru, zabijačky, fašiangové obchôdzky alebo chudobnejšie svadby.

Na Myjavsku po myjavsky

Aj keď sú časy krojov a prastarých mám už pomaly preč, Gazdovský dvor v Turej Lúke (okres Myjava) rozpráva ich príbeh naozaj originálnym spôsobom. Ponúka stálu expozíciu typickej kopaničiarskej usadlosti z konca 19. storočia, ktorá prezentuje tradičné formy života a bývania v myjavskom regióne. Všetkým návštevníkom tak umožňuje nazrieť do kuchyne kopaničiarskej gazdinky, zažiť tradičné dožinky či zúčastniť sa nefalšovanej myjavskej svadby. Medzi najobľúbenejšie pravidelné akcie v Gazdovskom dvore patria Dni sliviek, ktoré sú venované ovociu typickému pre kopaničiarsky región.

Štefánik v zozname UNESCO

Medzi najvýznamnejšie stavby, ktoré v myjavskom okrese môžeme označiť za nositeľov kultúrneho dedičstva, jednoznačne patrí napríklad **Mohyla Milana Rastislava Štefánika**. So svojou nadmorskou výškou 543 metrov dominuje Myjavskej pahorkatine. V roku 1968 bola vyhlásená aj za **národnú kultúrnu pamiatku svetového dedičstva UNESCO**.

„Kultúrne dedičstvo je nielen odkazom minulosti, ale aj cenným zdrojom pre našu budúcnosť a to je hlavným poslaním Európskeho roku kultúrneho dedičstva – poukázať na spoločné kultúrne korene a ich význam pre minulosť, ale aj pre našu budúcnosť,“ uviedla Miroslava Mazánová z Oddelenia kultúry Úradu TSK. O tom, že okres Myjava zdedil naozaj pestré kultúrne bohatstvo, niet pochyb. Podstatné je však uchovať všetky zvyky a folklórne tradície aj pre generácie, ktoré budú na svoje korene pyšné aj v budúcnosti.

